SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:1321

av Sten Bergheden (M)

Stärkt beredskap med fler vedspisar och braskaminer

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att införa ett statligt stöd för installation av braskaminer, vedspisar och andra vedeldade uppvärmningslösningar som stärker hushållens krisberedskap, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att beredskapsperspektivet ska ges större vikt vid utformningen av regler och myndighetskrav som berör braskaminer, vedspisar och andra småskaliga reservvärmekällor, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Motivering

Sverige står inför ett försämrat säkerhetsläge samtidigt som samhället blivit alltmer beroende av el för uppvärmning, kommunikation och andra grundläggande funktioner.

Många moderna villor och småhus värms i dag med värmepumpar eller andra system som slutar fungera vid längre strömavbrott. Därmed saknar många hushåll praktiska möjligheter att hålla värmen eller laga mat om elförsörjningen skulle slås ut.

Både myndigheter och beredskapsexperter lyfter fram behovet av alternativa värmekällor. Myndigheten för civilt försvar (MCF) rekommenderar att hushåll planerar

för alternativ uppvärmning och framhåller att fungerande braskaminer, vedspisar och kakelugnar är mycket värdefulla vid längre elavbrott.

Under senare år har energikriser, extrema väderhändelser och störningar i energisystemen visat hur sårbart samhället kan vara. Ett längre elavbrott vintertid riskerar inte bara människors hälsa och trygghet utan kan även orsaka omfattande skador på fastigheter genom utkylda hus och sönderfrusna vattenledningar.

Samtidigt innebär en braskamin eller vedspis att hushållet kan få tillgång till både värme och matlagning oberoende av elnätet. Det stärker den enskildes förmåga att klara kriser och minskar belastningen på samhällets resurser när störningar uppstår. Ved är dessutom ett lokalt och inhemskt bränsle som finns tillgängligt över stora delar av landet.

Sverige behöver därför uppmuntra, inte motarbeta, investeringar som stärker hushållens egen beredskap. Ett riktat stöd för installation av moderna braskaminer och vedspisar skulle kunna vara en konkret åtgärd för att stärka totalförsvaret, öka energisäkerheten och ge fler familjer möjlighet att klara kriser och längre strömavbrott.

Samtidigt är det viktigt att regler och myndighetskrav utformas med hänsyn till hushållens behov av alternativa värmekällor vid kriser och längre elavbrott. Krav som berör installation, utbyte och användning av braskaminer, vedspisar och andra småskaliga vedeldade uppvärmningslösningar behöver ta hänsyn till deras betydelse för hushållens krisberedskap. Miljö- och säkerhetskrav är viktiga, men bör utformas så att de inte i onödan försvårar för hushåll att skaffa eller behålla fungerande reservvärmekällor.

Sten Bergheden (M)